

Aan de leden van de raad

Leefomgeving, Wonen en Economie

Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
3 september 2024		Y.A. Mijhad	0620323925
Onderwerp			Aantal bijlagen
Raadsinformatiebrief voortgang project Duurzame Polder			5

Geachte raadsleden,

In onze raadsinformatiebrief van 4 juli 2024 meldden wij u dat wij het concept Voorkeursalternatief (hierna: het "**VKA**") voor het project Duurzame Polder (hierna: de "**Duurzame Polder**") nader zouden onderzoeken en bijstellen naar aanleiding van de beraadslaging in de Opiniecommissie Ruimte (hierna: de "**Opiniecommissie**") van 4 april 2024. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over:

1. de voortgang van de onderzoeken; en
2. de voorgenomen bijstelling van het VKA.

Wat is de aanleiding voor deze informatie?

Op 4 april 2024 is het VKA besproken in de Opiniecommissie. Het VKA maakt onderdeel uit van het programma Duurzame Polder, dat – na vaststelling – een grondslag biedt voor de ruimtelijke inpassing van windturbines (hierna: het "**Programma**"). Tijdens de beraadslaging is onder meer gebleken dat een meerderheid van de fracties: (i) voor de Duurzame Polder

vasthoudt aan een minimale afstand van twee kilometer tussen de te ontwikkelen windturbines en de bebouwde kommen rondom het zoekgebied (hierna: de '**Afstandsnorm**'), en (ii) het VKA niet wenst uit te breiden in het noordoostelijke deel van het zoekgebied richting Lith en Lithoijen (hierna: het "**Noordoosten**").

De grondslag van het gehele project is de opdracht van uw raad de resterende RES-opgave van de gemeente Oss van 0,514 Peta Joule (hierna: de "**Opwekdoelstelling**") in te vullen met de realisatie van windturbines in de Duurzame Polder. Het gebied voor de mogelijke realisatie van windturbines wordt vastgesteld in het VKA. De uitkomst van de beraadslaging in de Opiniecommissie onderstreept eens te meer het dilemma in de afwegingen ten aanzien van het VKA: enerzijds wordt maximaal ingezet op het behoud van leefbaarheid in de woonkernen rondom het zoekgebied door middel van de Afstandsnorm en geen uitbreiding naar het Noordoosten, anderzijds dienen bij de besluitvorming over het Programma en het VKA ook andere belangen te worden meegewogen, waaronder de belangen van bewoners in het buitengebied, agrarische bedrijvigheid, (agrarische) natuurwaarden, waterbeheer, defensie, cultureel erfgoed en recreatie. Deze belangen zijn onderhevig aan wetten en regels die mede de keuzeruimte voor het VKA bepalen. Ook mag niet worden vergeten dat onze gemeente zich heeft verbonden aan de Opwekdoelstelling. Ons college en uw raad dienen uiteindelijk een politiek-bestuurlijke afweging te maken van al deze belangen.

Mede op grond van de beraadslaging in de Opiniecommissie hebben wij opdracht gegeven tot het verrichten van de volgende aanvullende onderzoeken (hierna gezamenlijk: de "**Aanvullende Onderzoeken**"):

1. een berekening van de met negentig procent zekerheid te verwachten energieopbrengsten (hierna: de "**Energieopbrengstberekening**") in het oorspronkelijke VKA-gebied (exclusief de zones tussen één en twee kilometer bij Geffen en 't Wild en exclusief de uitbreiding naar het Noordoosten). De berekeningen zijn gebaseerd op daadwerkelijke windmetingen in plaats van KNMI-modellen. De uitkomsten van de Energieopbrengstberekening vormen waardevolle input om vast te stellen of de Opwekdoelstelling kan worden behaald op basis van het Programma en het VKA en of sprake is van een haalbare *business case*;
2. een analyse van ecologische risico's op basis van onder meer veldwaarnemingen en radarwaarnemingen van vliegbewegingen van vogels (hierna: de "**Ecologische Risicoanalyse**");

3. een analyse van de landschappelijke inpassingsmogelijkheden van eventuele aanpassingen op het VKA (hierna: de "**Landschappelijke Analyse**");
4. een analyse van mogelijke maatregelen voor mitigatie en/of compensatie van de nadelige milieueffecten van de plaatsing van windturbines in de Duurzame Polder en een globale inschatting van hun ruimtebeslag (hierna: de "**Mitigatie- en Compensatieanalyse**");
5. een gezondheidskundige beoordeling van het Programma en het VKA door de GGD (hierna: de "**Gezondheidskunde Beoordeling**"); en
6. een aanvulling op een eerder radarhinderonderzoek op basis van de meest recente versies van het ontwerp Programma en het VKA (hierna: het "**Radarhinderonderzoek**").

Op dit moment zijn de Energieopbrengstberekening, de Ecologische Risicoanalyse en de Landschappelijke Analyse afgerond en deze voegen wij als bijlage 1 tot en met bijlage 3 toe aan deze brief. De Mitigatie- en Compensatieanalyse, de Gezondheidskundige Beoordeling en het Radarhinderonderzoek lopen nog en zullen wij dus op een later moment delen met uw raad.

Op basis van de uitkomsten van de beraadslaging in de Opiniecommissie Ruimte en de inmiddels beschikbare informatie uit de Aanvullende Onderzoeken hebben wij begin deze zomer een politiek-bestuurlijke afweging gemaakt en gekozen voor de hieronder toegelichte bijstelling van het VKA.

Wat is de kernboodschap?

Begin 2024 hebben wij een eerste ontwerp van het VKA gepresenteerd en ter consultatie gelegd. Een groot aantal inwoners van onze gemeente en verschillende belangenorganisaties hebben gereageerd. Uw raad heeft het VKA opiniërend besproken en wenst vast te houden aan de Afstandsnorm, zonder uitbreidingen in het Noordoosten. Mede op basis van al deze input zijn/worden de Aanvullende Onderzoeken verricht.

Aanleiding voor het project Duurzame Polder is de Opwekdoelstelling. Wij achten het van groot belang dat met vaststelling van het VKA voldoende zeker is dat de Opwekdoelstelling daadwerkelijk wordt gehaald. Zonne-energie vormt op dit punt geen alternatief vanwege het daarmee gepaard gaande ruimtebeslag en de netwerkschaarste. De vervanging van één windturbine (type 2, tiphoogte 261 meter) vraagt namelijk om een zonnepark met een oppervlakte van ongeveer twintig hectare. Vanwege de primair agrarische functie van het zoekgebied is een dergelijk ruimtebeslag van zonne-energie niet inpasbaar en niet wenselijk.

De Energieopbrengstberekening – verricht op basis van daadwerkelijke windmetingen en met een voor een bankfinanciering vereiste zekerheidsmarge van negentig procent – laat zien dat de Opwekdoelstelling minimaal acht of negen windturbines (type 2) eist. Dit is mede het gevolg van het feit dat de windturbines in Oss – vanwege de overheersende zuidwestelijke windrichting in Nederland – te maken hebben met windverlies door de windturbines op het grondgebied van de gemeente 's-Hertogenbosch. De Energieopbrengstberekening houdt rekening met een maximaal windverlies van ongeveer twaalf procent. Wat ons college betreft laat dit gegeven duidelijk de onderlinge afhankelijkheid zien van het project in 's-Hertogenbosch en Oss en onderstreept dit het belang van goede samenwerking tussen beide gemeentes en ook tussen eventuele initiatiefnemers. Om met grote waarschijnlijkheid te kunnen stellen dat de Opwekdoelstelling wordt behaald (conform de Energieopbrengstberekening), wensen wij een VKA vast te stellen dat ruimte biedt aan ten minste tien windturbines (type 2). Zo blijft er in de vergunningsfase een marge van één tot twee windturbines die om wat voor reden dan ook kunnen komen te vervallen. De inpassing van ten minste tien windturbines (type 2) vergt een aanpassing van het VKA.

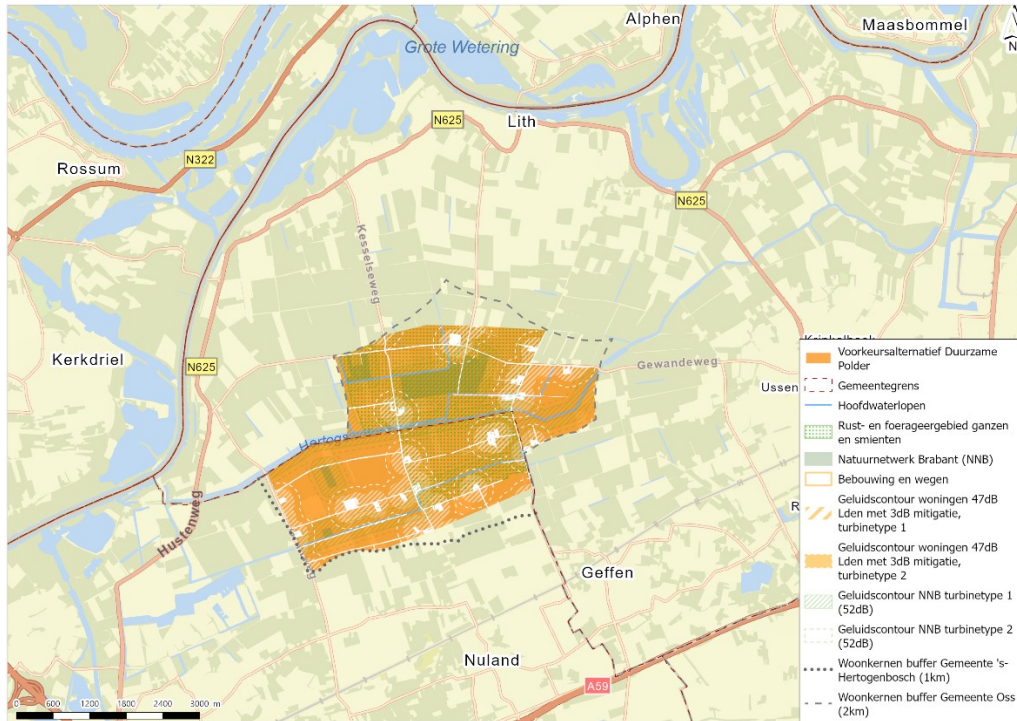
De Ecologische Risicoanalyse laat zien dat de populaties van weidevogels verspreid voorkomen in het zoekgebied. Door een uitbreiding van het VKA richting het noorden, zullen de windturbines waarschijnlijk meer impact hebben op de daar aanwezige populaties. In de vergunningsfase kan de daadwerkelijke impact van windturbines op de natuurwaarden beter worden ingeschat op basis van de daadwerkelijk te vergunnen locaties voor windturbines. In deze planfase onderstreept de Ecologische Risicoanalyse vooral het belang van voldoende mitigerende en compenserende maatregelen. Het bepalen van aard, plaats en omvang van deze maatregelen vraagt overleg met grondeigenaren, gebruikers, belangenorganisaties en beheerders. Dit proces wordt de komende tijd al samen met de provincie ontworpen en zo snel mogelijk gestart. Bij de provincie ligt de bevoegdheid om vergunning te verlenen voor de aantasting van natuurwaarden. Bovendien moet rekening worden gehouden met compensatie van beschermde natuurwaarden als gekoppelde opgave bij de plaatsing van windturbines. Het valt derhalve niet op voorhand uit te sluiten dat agrarisch natuurbeheer extra inzet vraagt in de polder ten noorden van de windturbines.

De Landschappelijke Analyse pleit voor uitbreiding van het VKA binnen de zones van één tot twee kilometer bij Geffen en 't Wild en/of uitbreiding naar het Noordoosten. Wij kunnen de conclusies van de Landschappelijke Analyse echter niet volgen vanwege de duidelijke wens van uw raad de Afstandsnorm te handhaven en geen windturbines toe te staan in het

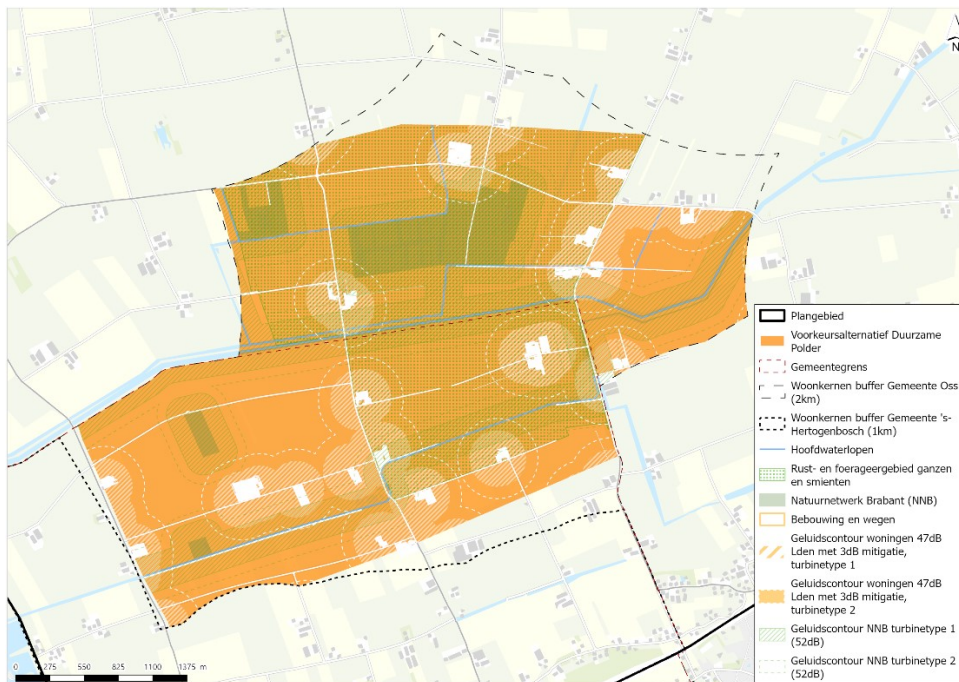
Noordoosten. Daarnaast blijkt uit de Energieopbrengstberekening dat uitbreiding naar het Noordoosten de plaatsing van extra windturbines in het Noordoosten vereist (rond de Weisestraat), indien wordt afgezien van windturbines in de zones van één tot twee kilometer bij Geffen en 't Wild. Dit is niet verenigbaar met de duidelijke wensen vanuit uw raad.

Wij constateren dat het dilemma tussen leefbaarheid in de woonkernen en de overige betrokken belangen thans vraagt om een duidelijke politiek-bestuurlijke keuze. Op basis van een brede afweging van alle betrokken belangen komen wij – met uw raad – tot de conclusie dat de Afstandsnorm gehandhaafd moet worden en dat uitbreiding naar het Noordoosten onwenselijk is. De overige betrokken belangen in het zoekgebied kunnen met de juiste vormen van mitigatie en compensatie zoveel mogelijk in acht genomen worden. Dit legt wel meer (financiële) druk op het project. De Energieopbrengstberekening toont daarbij aan dat het VKA ruimte moet bieden voor ten minste tien windturbines om voldoende zeker te zijn dat de Opwekdoelstelling wordt behaald. Om die reden kiezen wij voor de volgende aanpassing van het VKA. De zones tussen één en twee kilometer bij Geffen en 't Wild en het Noordoosten worden uitgesloten van het VKA. In plaats daarvan biedt het VKA in noordelijke richting ter hoogte van de Gewandeweg wel ruimte voor windturbines. Wij kiezen daarbij voor een aaneengesloten VKA dat logische grenzen volgt van watergangen, wegen, et cetera. Binnen het VKA gelden harde belemmeringen, zoals kabels en leidingen. Daarnaast zijn er belemmeringen voor onderwerpen als geluid en natuurbescherming, die zoals hiervoor aangegeven mogelijk (deels) kunnen worden opgelost met mitigerende en/of compenserende maatregelen.

De bovengenoemde keuze is op de volgende pagina zichtbaar gemaakt met een tweetal tekeningen van het VKA en het zoekgebied. Voor de leesbaarheid zijn deze tekeningen ook in een grotere resolutie toegevoegd als bijlage 4 en bijlage 5.

Afbeelding 1: Overzicht van het VKA en het zoekgebied in de gehele polder.

Afbeelding 2: Meer gedetailleerde weergave van het VKA in het zoekgebied.

Wat zijn de gevolgen?

De politiek-bestuurlijke keuze voor verplaatsing van het VKA richting de Gewandeweg, handhaving van de Afstandsnorm en uitsluiting van het Noordoosten, onderstreept de noodzaak van passende mitigerende en/of compenserende maatregelen voor natuurwaarden. De Mitigatie- en Compensatieanalyse is van groot belang voor het in kaart brengen van de mogelijkheden. Ook vergroot onze keuze de noodzaak van een nauwe samenwerking met de provincie als bevoegd gezag op het gebied van natuur. Wij hebben de aanpassing van het VKA daarom ook op bestuurlijk niveau besproken met de provincie. De provincie onderschrijft het belang van de realisatie van de Duurzame Polder voor het behalen van de Opwekdoelstelling. Wel geeft de provincie daarbij aan dat de aanpassing van het VKA de reeds bestaande opgave voor mitigerende en/of compenserende maatregelen voor natuurwaarden vergroot. In haar rol van bevoegd gezag op het gebied van natuur zal de provincie erop toezien dat de noodzakelijke mitigerende en/of compenserende maatregelen voor natuurwaarden daadwerkelijk en tijdig worden gerealiseerd. Wij zoeken hierover in de komende periode nauwe afstemming met de provincie. De wettelijke plicht voor de natuurcompensatie ligt echter bij de initiatiefnemer(s).

De uitkomsten van de Energieopbrengstberekening en de Ecologische Risicoanalyse onderstrepen – zoals hiervoor aangegeven – ten aanzien van de gemeente 's-Hertogenbosch de onderlinge afhankelijkheden in het project Duurzame Polder. Ook voor de vergunningsfase is nauwe samenwerking zeer belangrijk.

Ten aanzien van het Ministerie van Defensie heeft de keuze voor verplaatsing van het VKA eveneens gevolgen. Enerzijds is het een voordeel dat het Noordoosten vervalt en er daardoor in dat deel van het zoekgebied minder inperking van het oefengebied ontstaat. Anderzijds beperkt de komst van windturbines rond de Gewandeweg toch het laagvlieggebied. De eventuele gevolgen van radarinterferentie worden nog in kaart gebracht met verdere aanvullingen op het Radarhinderonderzoek.

De verplaatsing van het VKA heeft ook gevolgen voor eventuele initiatiefnemers. Het verplaatste VKA biedt immers meer ruimte voor windturbines en ondersteunt daarmee een haalbare business case voor het Osse grondgebied. Tegelijkertijd kiezen wij – omwille van de hiervoor genoemde brede afweging van belangen – niet voor een maximale benutting van het zoekgebied, zoals voorgesteld in het voorafgaand aan de beraadslaging van de Opiniecommissie Ruimte gepresenteerde alternatieve plan van het Windcollectief Oss-Den

Bosch (hierna: "**WCOD**"). Wij zullen de door ons gemaakte keuzes binnenkort bespreken met vertegenwoordigers van WCOD en het Windpark Den Bosch (hierna: "**WPD**").

Ten slotte, de door ons gemaakte keuzes hebben gevolgen voor de bewoners van het zoekgebied en voor de belangenorganisaties die zich inzetten op het gebied van de Duurzame Polder. Ook met hen zullen wij de komende tijd de dialoog voortzetten, waarbij met name passende maatregelen voor compensatie en mitigatie voor ons hoog op de agenda staan.

Wat is het vervolg?

In vervolg op deze brief werken wij verder aan de afronding van de resterende Aanvullende Onderzoeken. Ook zijn wij op dit moment druk bezig met de afronding van het Programma, het planMER met ondersteunende onderzoeken en de Passende Beoordeling. Ten slotte voeren wij in de komende tijd – zoals hiervoor aangegeven – een groot aantal gesprekken met de provincie, de gemeente 's-Hertogenbosch, WCOD, WPD, bewoners in het VKA-gebied en belangenorganisaties. Op deze manier blijven wij bij alle betrokkenen zoeken naar draagvlak voor de Duurzame Polder.

Onze planning is vooralsnog dat het Programma en de ondersteunende rapporten in de komende maanden worden afgerond en dit najaar formeel ter inzage worden gelegd voor zienswijzen. Na verwerking van de zienswijzen stellen wij het Programma vast en leggen wij het VKA ter goedkeuring voor aan uw raad.

Vanzelfsprekend houden wij u in de tussentijd op de hoogte van relevante ontwikkelingen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,
Namens dezen,

Drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans
Burgemeester

H. Reints
Secretaris

Bijlagen

1. Energieopbrengstberekening;
2. Ecologische Risicoanalyse;
3. Landschappelijke Analyse;
4. VKA en zoekgebied in polder;
5. VKA in zoekgebied.